

21. 5. 2007

ID: 48042

Překážka věci zahájené

Řízení o přivolení k výpovědi z nájmu bytu nezakládá překážku věci zahájené podle § 83 odst. 1 o.s.ř. pro spor o vyklizení téhož bytu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 26 Cdo 2659/2005, ze dne 8.3.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce J. Z., zastoupeného advokátem, proti žalované D. Z., zastoupené advokátem, o zrušení práva společného nájmu bytu, vedené u Okresního soudu v Břeclavi pod sp.zn. 9 C 189/2002, o dovolání žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18. dubna 2005, č.j. 19 Co 160/2004-73, tak, že usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18. dubna 2005, č.j. 19 Co 160/2004-73, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Břeclavi (soud prvního stupně) rozsudkem ze dne 23. 2. 2004, č.j. 9 C 189/2002-62, zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení práva společného nájmu účastníků k družstevnímu bytu č. 60, o velikosti 3+1 s příslušenstvím, v B., Jana Palacha 26 (dále „předmětný byt“ nebo „byt“), určení žalované výlučnou nájemkyní bytu a členkou družstva a uložení povinnosti žalobci byt vyklidit po zajištění náhradního bytu; současně rozhodl o nákladech řízení. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalované vzniklo právo na přidělení předmětného bytu dne 5. 11. 1968, tj. před uzavřením manželství účastníků, a proto jim uzavřením manželství nevzniklo spolu s právem společného užívání bytu též společné členství v družstvu; jejich právo společného užívání se ke dni 1. 1. 1992 transformovalo podle § 871 odst. 1 obč.zák. na právo společného nájmu bytu, které zaniklo rozvodem jejich manželství (ke dni 5. 6. 2001) a právo užívat byt zůstalo žalované jako člence družstva. Uzavřel, že žalobce není k podání žaloby na zrušení práva společného nájmu bytu aktivně legitimován.

K odvolání žalobce Krajský soud v Brně (soud odvolací) usnesením ze dne 18. 4. 2005, č.j. 19 Co 160/2005, č.j. 19 Co 160/2004-73, zrušil rozsudek soudu prvního stupně a řízení zastavil; dále rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů. Odvolací soud postupoval v odvolacím řízení podle zákona č. [93/1963](#) Sb., občanský soudní řád ve znění před novelou provedenou s účinností k 1. 4. 2005 zákonem č. [59/2005](#) Sb. (dále též jen „o.s.ř.“), když rozsudek soudu prvního stupně byl vydán dne 23. 2. 2004. Vycházejí z ustanovení § 159a odst. 5 o.s.ř. dovodil, že pravomocný rozsudek Okresního soudu v Břeclavi ze dne 13. 6. 2002, sp.zn. 8 C 216/2002, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 29. 10. 2003, sp.zn. 19 Co 287/2003, kterým bylo vyhověno žalobě tehdejší žalobkyně (v projednávané věci žalované) na vyklizení žalovaného (v projednávané věci žalobce) z předmětného bytu, představuje překážku věci pravomocně rozhodnuté pro rozhodování v projednávané věci, neboť je dána totožnost účastníků (byť v rozdílném procesním postavení) a totožnost skutkového stavu. I když v označené věci zněl petit na vyklizení bytu a v projednávané věci zní na zrušení práva společného nájmu účastníků k předmětnému bytu, projevilo se v ní skutkové i právní hodnocení existence či neexistence tohoto práva. Odvolací soud uzavřel, že pravomocný rozsudek na vyklizení bytu z důvodu zániku práva společného nájmu účastníků rozvodem podle § 705 odst. 2 věty první obč.zák., tvoří překážku věci pravomocně rozhodnuté pro žalobu na zrušení práva společného nájmu mezi týmiž účastníky, vycházející ze stejného skutkového stavu. Na základě toho rozsudek soudu prvního stupně zrušil a řízení v projednávané věci zastavil.

Proti usnesení odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jehož přípustnost opřel o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. s tím, že napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam. Vyjadřuje nesouhlas se závěrem odvolacího soudu o existenci překážky věci pravomocně rozhodnuté a namítá, že v projednávané věci jde o obsahově zcela jiné řízení, než bylo řízení o vyklizení bytu, i když jde o tytéž účastníky řízení. Poukázal též na to, že žalobu na zrušení společného nájmu bytu podal dříve, než byla podána žaloba na vyklizení, takže by řízení v dané věci mělo zakládat překážku věci zahájené pro řízení o vyklizení. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Vyjádření k dovolání nebylo podáno.

Podle čl. II bodu 3. zákona č. [59/2005](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. před 1. 4. 2005) nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů. Postupoval-li odvolací soud v souladu s článkem II. bodu 2. zákona č. 59/2005 v odvolacím řízení podle dosavadních právních předpisů, Nejvyšší soud České republiky dovolání projednal a o něm rozhodl podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění před novelou provedenou zákonem č. [59/2005](#) Sb., (dále opět jen „o.s.ř.“).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) konstatuje, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 a 4 o.s.ř.), za splnění zákonné podmínky advokátního zastoupení dovolatele (§ 241 odst. 1 a 4 o.s.ř.) a je přípustné podle § 239 odst. 1 písm. a) o.s.ř., neboť směřuje proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo rozhodnutí soudu prvního stupně zrušeno a řízení zastaveno; vzhledem k tomu se již nezabýval tvrzenou přípustností dovolání z hlediska § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Dovolatel – s přihlédnutím k obsahu dovolání (§ 41 odst. 2 o.s.ř.) – uplatňuje dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř., napadá-li správnost právního závěru odvolacího soudu, že projednání této věci brání překážka věci pravomocně rozsouzené ve smyslu § 159a odst. 5 o.s.ř.

Podle § 242 odst. 1 a 3 o.s.ř. dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu, ve kterém byl jeho výrok napaden; přitom je vázán uplatněnými dovolacími důvody včetně toho, jak je dovolatel obsahově vymezil. Z ustanovení § 242 odst. 3 věty druhé o.s.ř. vyplývá povinnost dovolacího soudu přihlédnout k vadám řízení uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o.s.ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241a odst. 2 písm. a/ o.s.ř.), i když nebyly v dovolání uplatněny. Existence zmíněných vad tvrzena nebyla a tyto vady nevyplývaly ani z obsahu spisu.

Podle § 159a odst. 1 o.s.ř. nestanoví-li zákon jinak, je výrok pravomocného rozsudku závazný jen pro účastníky řízení. Ve smyslu § 159a odst. 4 o.s.ř. v rozsahu, v jakém je výrok pravomocného rozsudku závazný pro účastníky řízení a popřípadě jiné osoby, je závazný též pro všechny orgány. Jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být v rozsahu závaznosti výroku rozsudku pro účastníky a případně jiné osoby věc projednána znovu (§ 159a odst. 5 o.s.ř.).

Ustálená soudní praxe dovodila, že řízení o přivolení k výpovědi z nájmu bytu nezakládá překážku věci zahájené podle § 83 odst. 1 o.s.ř. pro spor o vyklizení téhož bytu; obdobě to platí i pro překážku věci rozsouzené (§ 159 odst. 3 o.s.ř. /nyní § 159a odst. 5 ve spojení s § 159a odst. 1 a 4 o.s.ř./) - srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2001, sp.zn. 20 Cdo 463/99, uveřejněné pod č. 60 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 2001. K odůvodnění uvedeného závěru Nejvyšší soud mimo jiné uvedl, že v žádném z popsaných případů není dána totožnost předmětu řízení, jelikož tam šlo o řízení o přivolení k výpovědi z nájmu bytu, jež s řízením o vyklizení bytu z hlediska totožnosti uplatněného nároku zaměnitelné není (byť v případě úspěchu žaloby obsahuje vyhovující rozhodnutí i výrok o vyklizení bytu). Nejvyšší soud zaujal rovněž názor, že uvedený právní závěr lze aplikovat též v případě vztahu řízení o zrušení práva společného nájmu bytu manžely a sporu o vyklizení téhož bytu (srov. usnesení ze dne 5. 4. 2006, sp.zn. 26 Cdo 3035/2005).

Z toho pro projednávanou věc vyplývá, že pravomocný rozsudek Okresního soudu v Břeclavi ze dne 13. 6. 2002, sp.zn. 8 C 216/2002, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 29. 10. 2003, sp.zn. 19 Co 287/2003, nezakládá překážku věci pravomocně rozsouzené ve vztahu k řízení v projednávané věci. Nešlo tedy o procesní situaci, kdy řízení o zrušení práva společného nájmu bytu manžely nemělo proběhnout pro nedostatek podmínky řízení.

Vzhledem k uvedenému byl dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. uplatněn opodstatněně. Dovolací soud proto podle § 243b odst. 2 věty za středníkem o.s.ř. zrušil napadené usnesení odvolacího soudu a věc mu podle § 243b odst. 3 věta první o.s.ř. vrátil k dalšímu řízení.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)